

Sindikat vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture
Ga. Marjana Kolar, predsednica Glavnega odbora SVIZ Slovenije
G. Branimir Štrukelj, glavni tajnik SVIZ Slovenije
Oražnova ul. 3
1000 Ljubljana

Številka: 60310-65/2023/7
Datum : 26. 2. 2024

ZADEVA: Javni poziv ministru za vzgojo in izobraževanje, dr. Darju Feldi, da se jasno opredeli o združevanju ljubljanskih javnih vrtcev

Zveza: Vaš dopis z dne 21. 2. 2024

Spoštovani.

Na vaše navedbe v javnem pozivu, ki ste ga naslovili na ministra dr. Darja Felda, vam v nadaljevanju posredujemo stališče Ministrstva za vzgojo in izobraževanje do predlagane združitve ljubljanskih vrtcev:

O nameri za reorganizacijo sedanjih 23 javnih vrtcev Mestne občine Ljubljana, tako da se s 1. 1. 2025 združijo v en javni zavod - Center predšolske vzgoje in izobraževanja Mestne občine Ljubljana, se je Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje v svojih odzivih, predvsem na vprašanja medijev, vselej jasno, nedvoumno in dosledno odzvalo s stališčem, da takšna reorganizacija **nima pravne podlage v zakonodaji na področju vzgoje in izobraževanja**.

Takoj, ko je ministrstvo od Mestne občine Ljubljana (v nadaljevanju: MOL) prejelo obvestilo, da je Mestni svet na svoji 10. seji dne 18. 12. 2023 sprejel sklep o nameri reorganizacije javnih vrtcev v MOL, in vso gradivo, tj.:

- predlog Sklepa o nameravani reorganizaciji javnih vrtcev v MOL z združitvijo vseh vrtcev v en javni zavod z dnem 1. 1. 2025 ter obrazložitev sklepa;
- predlog Sklepa o spojitvi javnih vzgojno-izobraževalnih zavodov (vseh 23 javnih vrtcev v MOL);
- predlog Sklepa o ustanovitvi Javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda Center predšolske vzgoje in izobraževanja Mestne občine Ljubljana

je na MOL naslovilo dopis z dne 9. 1. 2024, v katerem je opozorilo na neskladje nameravane reorganizacije vrtcev z veljavno zakonodajo ter izpostavilo tudi ključna odprta vprašanja glede stališča MOL, da naj bi zavod spodbujal kakovost in krepil strokovno avtonomijo vrtca ter kakovostni program za otroke. Skupaj z odzivom je ministrstvo predstavnike MOL povabilo tudi na sestanek, ki je potekal na ministrstvu dne 23. 1. 2024.

Navkljub predhodno že podanemu stališču (prvič že pred enim letom) želimo ponovno izpostaviti, da je predlagana združitev ljubljanskih vrtcev neskladna s 44. členom ZOFVI, ki določa kriterije za ustanovitev javnih vrtcev kot samostojnih javnih zavodov, v skladu s sedmim odstavkom 44.

člena pa podrobnejše pogoje za ustanovitev javnega vrtca ter za oblikovanje organizacijske enote, določi minister. Minister je na podlagi navedenega zakonskega pooblastila podrobnejše pogoje za ustanovitev javnih vrtcev določil z Odredbo o pogojih za ustanavljanje javnih vrtcev (Ur.l. RS, št. 11/99; v nadaljevanju: odredba), ki v 2. členu določa, da je organizacijska enota vrtca kot javnega zavoda vrtec, ki je del javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda ali drugega zavoda. V 3. členu odredbe so določeni kriteriji za ustanovitev novih vrtcev kot javnih zavodov in oblikovanje organizacijskih enot vrtcev kot delov javnega zavoda. Vrtec kot javni zavod je najvišja statusna oblika in se lahko ustanovi, ko je zagotovljeno delovanje najmanj 10. oddelkov. Vrtec kot organizacijska enota se lahko organizira, če vrtec deluje z najmanj 8 oddelki otrok, enota vrtca pa se lahko organizira, če vrtec deluje kot del javnega vrtca oziroma organizacijske enote vrtca na drugi lokaciji oziroma kot del šole na isti ali drugi lokaciji kot šola. Odredba v III. poglavju z naslovom Postopek za spremembo statusa vrtca, v 4. členu določa, da občina ustanoviteljica na podlagi ugotovitve, da je število oddelkov vrtca že padlo pod število, ki ga kot kriterij za posamezno statusno obliko določa odredba, začne postopek za spremembo statusa vrtca. **Spremembo statusa vrtca, ki je ustanovljen kot javni zavod, začne občina le v primeru, če vrtec ne izpolni določenega pogoja oziroma kriterija iz 1. točke prvega odstavka 3. člena.** Niti odredba niti ZOFVI ne predvidevata statusnega preoblikovanja že delujočih samostojnih javnih vrtcev, ki v celoti izpolnjujejo vse pogoje za delovanje v statusu javnega zavoda, v organizacijske enote novega/drugega javnega zavoda.

Ob tem želimo tudi spomniti, da je prvotno besedilo ZOFVI (1996) terjalo od ustanoviteljev vrtcev, to je občin, da so javne vrtece preoblikovali v skladu s prvim odstavkom 44. člena ZOFVI, ki je določal zgornje število oddelkov za delovanje vrtca kot javnega zavoda, in sicer 30 oddelkov, da so vrtece prilagodili tej določbi do 15. marca 1997 (140. člen prehodnih in končnih določb). Ob uveljavitvi nove šolske zakonodaje so na območju MOL delovali posamezni vrtci, ki so imeli v svoji sestavi tudi do 100 oddelkov in več. Vrtece je MOL preoblikovala in nastalo je 23 javnih zavodov, ki so v praksi predstavljali zgled in potrditev, da vrtec, ki deluje z manjšim številom oddelkov zagotavlja kakovostno izvajanje programa in potrjuje strokovno utemeljenost kazalnika o velikosti vrtca, ki ga je opredelila Bela knjiga kot enega izmed ključnih dejavnikov kakovosti javnih vrtcev v naši državi.

Čeprav MOL v obrazložitvi Sklepa o nameri reorganizacije javnih vrtcev navaja, da se z združitvijo vrtcev želi še izboljšati kakovost na vseh področjih predšolske vzgoje in za vse deležnike, tako za sodelavce, ravnatelje, starše in otroke kot tudi za MOL, ter da bodo v vseh vrtcih še naprej spodbujali in krepili strokovno avtonomijo vrtca in kakovostni program za otroke, ugotavljamo, da se s predlagano reorganizacijo posega v avtonomijo ravnateljev, s tem ko bi se v novi organizacijski obliki zmanjšale pristojnosti ravnatelja v primerjavi z njegovimi sedanjimi pristojnostmi.

Dvom v celovito preiščlenost nameravane reorganizacije se še bolj pogloblja, ker gradivo ne navaja, kako naj bi nov zavod spodbujal to kakovost, kako naj bi jo izboljšal, glede na katero metodologijo in katere kriterije ter kazalnike kakovosti oziroma glede na katero mednarodno priznana priporočilo o visoko kakovostnih sistemih predšolske vzgoje je bila takšna reorganizacija javnih vrtcev oziroma oblikovanje tako velikega javnega zavoda prepoznana kot prava pot k višji kakovosti predšolske vzgoje.

Ministrstvo je v skladu s svojimi pristojnostmi, kot že povedano, pristopilo k obravnavi namere MOL in na prvem sestanku z njihovimi predstavniki obravnavalo vprašanja neskladnosti z veljavno zakonodajo. Za ministrstvo je edina sprejemljiva oblika povezovanja vrtcev - optimizacija poslovanja posameznih spremljajočih dejavnosti, računovodstvo, pravno-kadrovske dejavnosti, organiziranje prehrane, vzdrževanje, čiščenje prostorov in podobno, za vse vrtece v tim. skupnih službah, kot to že sedaj omogoča tretji odstavek 42. člena ZOFVI. Skupne službe, ki bi podpirale navedene spremljajoče dejavnosti za vse javne vrtece na območju MOL, bi dejansko

izboljšale kakovost delovanja javnih vrtcev in posledično krepile tudi njihovo strokovno avtonomijo.

Želimo tudi poudariti, da nas na ministrstvu skrbi, da se pojavljajo predlogi in namere o reorganizaciji vrtcev, ki nimajo podlage v veljavni zakonodaji. Z vidika zakonitega ravnanja, h kateremu so zavezani vsi nosilci oblasti, bi morali biti glede na spremenjene okoliščine najprej podani predlogi za spremembe posameznih zakonov, tako da bi se lahko proučile ustrezne rešitve, ki bi bile podprte s strani vseh deležnikov in še posebej s strani stroke, ko govorimo o vrtcih. Šele nato bi občine ustanoviteljice lahko predlagale morebitne organizacijske spremembe vrtcev. Ker bo potrebno za nadaljnje sprejemanje političnih odločitev, s katerimi se bo dograjeval sistem predšolske vzgoje, pridobiti ustrezne strokovne podlage, je ministrstvo Komisijo za pripravo Nacionalnega programa vzgoje in izobraževanja za obdobje 2023 – 2033 dne 15. 1. 2024 zaprosilo tudi za strokovno stališče o velikosti vrta kot samostojnega javnega zavoda, ki vključuje spodnje in zgornje število oddelkov, ki zagotavlja ravnatelju strokovno avtonomijo za izvajanje tako poslovnih kot tudi pedagoških nalog.

Iz medijev smo tudi izvedeli, da se je glavni tajnik SVIZ Slovenije sestal z županom MOL in da sta na skupnem sestanku podpisala izjavo, da bo predlog reorganizacije ljubljanskih vrtcev nadgrajen ter da naj bi bile predlagane ustrezne spremembe ZOFVI in ZVrt. Izrecno poudarjamo, da ministrstvo o tem dogodku ni bilo uradno obveščeno, prav tako pa do tega trenutka ni dobilo formalnih odzivov niti s strani MOL niti s strani SVIZ.

V kolikor bodo podani predlogi sprememb in dopolnitev ZOFVI in ZVrt, bo ministrstvo pri morebitni pripravi novele obeh zakonov, ki bi opredeljevale morebitne nove oblike povezovanja vrtcev, izhajalo iz naslednjih izhodišč:

- zakonske rešitve bodo morale slediti strateškimi ciljem ter spremljajočim ukrepom za njihovo uvedbo v prakso, ki jih bo določil Nacionalni program vzgoje in izobraževanja za obdobje 2023 – 2033,
- da bodo zakonske rešitve povezovanja javnih vrtcev zagotavljale poslovodno in pedagoško avtonomijo ravnateljev vrtcev,
- da bodo vrtci imeli možnost še naprej sami oblikovati svoje izvedbene programe Kurikula ter staršem v vsakem vrtcu omogočiti čim bolj pester izbor vsebin in dejavnosti, za katere se bo odločil vsak vrtec samostojno,
- da se s povezovanjem ohranja možnost uveljavljanja interesa zaposlenih in staršev oziroma se ohranja njihova participativna vloga/funkcija na delo vrta ter
- da bodo zakonske rešitve podprte s strani stroke in deležniki na področju predšolske vzgoje.

Lepo pozdravljeni.

Dr. Darjo Felda
MINISTER